

ALIN TERİ MUKADDESTİR!

YAZAR: ALİ AYKAÇ

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا

“Allah’ın sana verdiğiyle ahiret yurdunu iste;
dünyadan da nasibini unutma.”

Kasas, 28/77.

İletişim: **0541 934 3778** Daha fazlası için: **www.aliaykac.com**

Bu içerik, yazarının izni olmadan kısmen veya tamamen kopyalanamaz ve dağıtılamaz. İlgili yasağa aykırı hareket eden kişiler hakkında, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’na göre telif hakları kapsamında yasal işlem başlatılacaktır.

بِسْمِ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

Hamd; insana akıl, irade ve çalışma kudreti veren, helâl kazancı bir bereket vesilesi kılan **Yüce Allah'a ﷻ mahsustur. Salât ve selâm;** alın terini kutsal gören, emeği ibadet sayan, helâl lokmayı ümmetine bir hayat düsturu olarak öğreten **Peygamber Efendimiz'e ﷺ**, onun âline, ashabına ve izinden giden bütün müminlerin üzerine olsun!

Pek Aziz ve Muhterem Müslümanlar,

İslam, insanın hayatını parçalara ayırmaz; ibadeti sadece camiye, ahlâkı sadece dile, çalışmayı ise sadece dünyaya ait bir uğraş olarak görmez. Bilakis İslam, hayatın tamamını kuşatan bir dindir. Bu denge içerisinde çalışmak, üretmek, alın teri dökmek ve helâlden kazanmak sadece dünyevî bir faaliyet değil; aynı zamanda bir kulluk vazifesidir. Nitekim Yüce Rabbimiz şöyle buyurur:

وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى

“İnsan için ancak çalıştığıının karşılığı vardır.”¹

İslam'a göre insanın değeri; sadece niyetleriyle değil, aynı zamanda **ortaya koyduğu çaba ve sorumluluk bilinciyle** ölçülür. Bu ayet, **insan hayatında emeğin ve gayretin ne kadar kıymetli olduğunu** açıkça ortaya koymaktadır.

¹ Necm, 53/39.

Peygamber Efendimiz ﷺ de bu hakikati Őu sözleriyle dile getirmiŐtir: **“Hiç kimse, kendi elinin emeğinden daha hayırlı bir lokma yememiŐtir.”**²

Hadîs-i Őeriften çıkardığımız mana bize Şunu ğretir: İslam’da emek, basit bir geçim aracı değil; anlam yüklenmiŐ bir kulluk alanıdır. Çünkü helâl kazanç, yalnızca insanın karnını doyuran bir vasıta değildir; kalbi arındıran, haneye bereket taŐıyan ve toplumu güven, huzur ve istikamet üzere ayakta tutan ilâhî bir nimettir.

Bugün çoğu zaman çalışma hayatı ile din değerler birbirinden koparılmıŐ gibi görülmektedir. Oysa İslam’da böyle bir ayırım yoktur. **Bir mümin için iŐ yeri de bir imtihan alanıdır, kazancı da bir kulluk vesilesidir.** Eğer insan, çalıŐırken Allah’ın rızasını gözetir, kazancında helâl-haram hassasiyetini korur ve işini ahlâk ile yaparsa; onun emeği sıradan bir çaba olmaktan çıkar, ibadet değerine yükselir.

Bu sebeple İslam’ın ortaya koyduğu ölçüye göre **helâl kazanç, yalnızca bir geçim yolu değil; aynı zamanda bir izzet ve Őeref vesilesidir.** Hellinden kazanan mümin, sadece dünya hayatında huzur ve berekete eriŐmekle kalmaz; aynı zamanda ahirette de **imanını amel ile taçlandırmıŐ, istikamet üzere yaŐamıŐ bir kul olmanın vakarını taşır.**

² Buhr, By, 15. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَامًا قَطُّ خَيْرًا مِنْ أَنْ يَأْكُلَ مِنْ عَمَلٍ يَدِهِ

İşte bu hakikati idrak edebilmek; **dünyamızı mamur eden, ahiretimizi de ebedî saadetle inşa eden en temel şuurdur.**

İçinde yaşadığımız çağda en büyük kırılmalardan biri, **din ile dünya arasına çekilen yapay sınırdır.** Çalışmak ayrı, inanmak ayrı; ticaret ayrı, ahlâk ayrı düşünölmeye başlanmıştır. Oysa dinimiz İslam, bu ayrımı kökten reddeder. **Müminin hayatında “iş” ile “ibadet” birbirinden kopuk değil; bilakis birbirini tamamlayan iki hakikattir.** Ne var ki günümüzde çoğu zaman kazanç, bir araç olmaktan çıkıp amaç hâline gelmiş; insan, kazandığının değil kazancın kendisinin esiri olmuştur. Oysa Kur’ân-ı Kerîm bu dengeyi açık bir şekilde ortaya koyar:

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا

“Allah’ın sana verdiğiyle ahiret yurdunu iste; dünyadan da nasibini unutma.”³

Bu ayet, mümine hayatın istikametini açıkça gösterir: **Dünya ihmal edilmeyecek, fakat ahiret de asla göz ardı edilmeyecektir.** Çalışmak, üretmek ve kazanmak elbette gereklidir; ancak bütün bu çabanın içinde **kalbi Allah’tan koparmamak, ahlâkı muhafaza etmek ve helâl sınırlarını titizlikle gözetmek** esastır.

³ Kasas, 28/77.

Unutulmamalıdır ki; sadece dünya için yaşayıp ahireti ihmal eden zarara uğrar, sadece ahireti düşünüp dünyayı terk eden ise dengeyi kaybeder. Asıl kurtuluş, dünya ile ahiret arasında ilâhî ölçüye uygun bir denge kurabilmekte gizlidir.

İslam'ın ortaya koyduğu iş ahlâkı, sadece kazançla sınırlı değildir; aynı zamanda güven, dürüstlük ve sorumluluk üzerine kuruludur. Geçmişte Müslüman toplumların ticarete güvenilir olmasının sebebi; sadece becerileri değil, **ahlâkı merkeze alan bir anlayışa sahip olmalarıydı**. Usta-çırak ilişkisi sadece meslek öğretmez; aynı zamanda edep, dürüstlük ve kul hakkı bilinci kazandırır. Peygamber Efendimiz ﷺ bu konuda şöyle buyurur: ***“Doğru ve güvenilir tüccar, peygamberler, siddîklar ve şehitlerle beraberdir.”***⁴

Demek ki asıl mesele yalnızca kazanmak değil; **nasıl kazandığımızın bilincinde olmaktır**. Peygamber Efendimiz ﷺ'in müjdelediği bu hakikat, ticaretin sadece geçici bir dünya kazancı olmadığını; **doğruluk, dürüstlük ve güven üzere yapıldığında ahirete taşınan bir sermayeye dönüştüğünü** açıkça ortaya koymaktadır. Bu yönüyle **kazanç, sadece elde edilen bir sonuç değil; aynı zamanda insanın ahlâkını, niyetini ve kulluğunun bir imtihan alanıdır**.

⁴ Tirmizî, *Büyû*, 4. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: التَّاجِرُ الصَّدُوقُ الْأَمِينُ مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ

İş hayatında sadece **işverenin değil, çalışanın da** büyük sorumlulukları vardır. Mümin bir işçi ya da çalışan, yaptığı işi bir emanet olarak görür. Çünkü bilir ki kendisine verilen her görev, Allah katında bir sorumluluktur. Bu yüzden işini gelişi güzel değil; en güzel şekilde yapmaya gayret eder. Nitekim Peygamber Efendimiz ﷺ şöyle buyurur: **“Allah, sizden biriniz bir iş yaptığı zaman onu en güzel şekilde yapmasını sever.”**⁵

Bu hadis, **ihsan** bilincini iş hayatına taşır. Yani sadece yapmak değil, **güzel yapmak... sadece tamamlamak değil, hakkını vererek yapmak...**

Aynı şekilde **işverenin de sorumlulukları büyüktür.** Çünkü İslam, gücü elinde bulundurana daha büyük bir sorumluluk yükler. **İşveren; çalışanını bir araç değil, bir insan olarak görmek zorundadır.** Onun emeğini sömürmek değil, **hakkını vermekle yükümlüdür.** Peygamber Efendimiz ﷺ bu hususta şöyle buyurur: **“İşçinin ücretini, alın teri kurumadan veriniz.”**⁶

Bu ilahî emir, İslam’ın ne kadar ince ve derin bir adalet anlayışına sahip olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Çünkü burada söz konusu olan yalnızca bir ücretin ödenmesi değil; **emeğe saygı, insana değer ve onura riayettir.** Zira

⁵ Beyhakî, Şuabu’l-İman, 5313. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِذَا عَمِلَ أَحَدُكُمْ عَمَلًا أَنْ يَتَّقِنَهُ

⁶ İbn Mâce, Ruhûn, 4. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَعْطُوا الْأَجِيرَ أَجْرَهُ قَبْلَ أَنْ يَجِفَّ عَرْفُهُ

bilinmelidir ki **adaletin bulunmadığı yerde huzur yeşermez; işçinin hakkının gözetilmediği bir düzende ise bereket barınmaz.**

Bütün bu hakikatler bize şunu göstermektedir: **İslam’da çalışma hayatı, sadece dünyayı kazanma alanı değil; aynı zamanda ahireti inşa etme imkânıdır.** Helâl kazanç, alın teri, dürüstlük ve adalet; bir müminin hayatında birbirinden kopuk olamaz.

Unutulmamalıdır ki; insan sadece ne kazandığından değil, **nasıl kazandığından** da hesaba çekilecektir. Nitekim Yüce Rabbimiz şöyle buyurur:

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

***“Kim zerre kadar hayır yapmışsa onu görür.
Kim de zerre kadar kötülük yapmışsa onu görür”***⁷

Bu ayet, hayatın hiçbir alanının hesaptan bağımsız olmadığını açıkça ortaya koymaktadır. İş yerinde yapılan bir haksızlık, eksik verilen bir ücret, aldatılan bir müşteri ya da ihmal edilen bir sorumluluk. Hepsi **ilâhî terazide karşılık bulacaktır.**

Eğer bizler **çalışma hayatımızı imanla, ahlâkla ve sorumluluk bilinciyle şekillendirirsek;** sadece kendimizi değil, **içinde yaşadığımız toplumu da ihya etmiş oluruz.**

⁷ Zilzâl, 99/7-8.

Fakat bunun aksine; helâlin terk edildiği, kul hakkının gözetilmediği ve ahlâkın geri plana itildiği bir hayat ve toplum dışarıdan güçlü görünse bile içten içe çürümeye mahkûmdur.

Rabbimiz bizleri; kazancını helâl yollardan elde eden, işini ihsan şuuruyla yapan, adaletten ayrılmayan ve kul hakkını gözetemeyen kullarından eylesin!

وَأٰخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ, الفاتحه